

P7_TA-PROV(2013)0099

De mondiale waardeketen voor katoen

Resolutie van het Europees Parlement van 14 maart 2013 over duurzaamheid in de mondiale waardeketen van katoen (2012/2841(RSP))

Het Europees Parlement,

- gezien de artikelen 3, 6 en 21 van het Verdrag betreffende de Europese Unie,
- gezien artikel 206 en artikel 207 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie,
- gezien Protocol nr. 4 betreffende katoen bij de Akte betreffende de toetredingsvoorwaarden voor de Helleense Republiek en de aanpassingen van de Verdragen,
- gezien essentiële verdragen van de Internationale Arbeidsorganisatie (IAO), waaronder Verdrag nr. 138 van 26 juni 1973 betreffende de minimumleeftijd voor toelating tot het arbeidsproces, Verdrag nr. 182 van 17 juni 1999 betreffende het verbod op en de onmiddellijke actie voor de uitbanning van de ergste vormen van kinderarbeid, Verdrag nr. 184 van 21 juni 2001 betreffende veiligheid en gezondheid in de landbouw, Verdrag nr. 87 van 9 juli 1948 betreffende de vrijheid tot het oprichten van vakverenigingen en bescherming van het vakverenigingsrecht, Verdrag nr. 98 van 8 juni 1949 inzake het recht zich te organiseren en collectief te onderhandelen, Verdrag nr. 141 van 23 juni 1975 betreffende organisaties van personen die in de landbouw werkzaam zijn, Verdrag nr. 155 van 22 juni 1981 betreffende arbeidsveiligheid, gezondheid en het arbeidsmilieu en het Verdrag van de Verenigde Naties van 20 november 1989 inzake de rechten van het kind,
- gezien het Internationaal Programma voor de Afschaffing van Kinderarbeid (International Programme for the Elimination of Child Labour, IPEC) en het Understanding Children's Work (UCW)-programma,
- gezien het lidmaatschap van de EU van internationale grondstoffenorganisaties (International Commodity Bodies, ICB's),
- gezien het resultaat van de 71e plenaire vergadering van het Internationaal Raadgevend Comité voor Katoen (International Cotton Advisory Committee, ICAC) die is gehouden van 7 t/m 11 oktober 2012,
- gezien de resolutie over katoen van de 95e vergadering van de ACS-Raad van Ministers die is gehouden van 10 t/m 15 juni 2012 in Port Vila (Vanuatu),
- gezien zijn resoluties van 25 november 2010 over mensenrechten en sociale en ecologische normen in internationale handelsovereenkomsten¹ en over maatschappelijk verantwoord ondernemen in het kader van internationale handelsovereenkomsten²,
- gezien Verordening (EU) nr. 978/2012 van het Europees Parlement en de Raad van

¹ PB C 99 E van 03.04.12, blz. 31.

² PB C 99 E van 03.04.12, blz. 101.

25 oktober 2012 betreffende de toepassing van een stelsel van algemene tariefpreferenties¹,

- gezien zijn eerdere resoluties over de handel in grondstoffen, de toegang tot grondstoffen, de prijsvolatiliteit op de landbouwgrondstoffenmarkten, de derivatenmarkten, duurzame ontwikkeling, de watervoorraden, kinderarbeid en de uitbuiting van kinderen in de ontwikkelingslanden,
 - gezien zijn resolutie van 15 december 2011² waarbij het zijn goedkeuring onthoudt aan een textielprotocol bij de partnerschaps- en samenwerkingsovereenkomst met Oezbekistan wegens bezorgdheid met betrekking tot het gebruik van gedwongen kinderarbeid op katoenplantages,
 - gezien het Global Compact van de VN, de Europese strategie voor grondstoffen, de EU-strategie inzake maatschappelijk verantwoord ondernemen, de EU-strategie voor duurzame ontwikkeling, Samenhang in het ontwikkelingsbeleid, het strategisch kader en het actieplan van de EU inzake de mensenrechten en democratie,
 - gezien de verklaring van de Commissie van 14 maart 2013 inzake de duurzaamheid van de waardeketen van katoen,
 - gezien artikel 110, lid 2, van zijn Reglement,
- A. overwegende dat katoen een van de gewassen met het grootste grondgebruik is, een belangrijke werkverschaffer en een vitaal niet-voor-de-voeding-bestemd landbouwproduct voor plattelandsgemeenschappen, handelaren, de textielindustrie en consumenten overal ter wereld;
- B. overwegende dat katoen de meest gebruikte natuurlijke vezel is en in meer dan 100 landen wordt geteeld, terwijl ongeveer 150 landen betrokken zijn bij de handel erin;
- C. overwegende dat naar schatting 100 miljoen plattelandsgezinnen bij de katoenproductie betrokken zijn en dat de katoensector een belangrijke bron is van werkgelegenheid en inkomsten voor meer dan 250 miljoen mensen in de productie-, de verwerkings-, de opslag- en de transportfase van de landbouwwaardeketen;
- D. overwegende dat de katoenproductie gedomineerd wordt door China, India en de Verenigde Staten, terwijl de grootste exporteurs de Verenigde Staten, India, Australië en Brazilië zijn en de grootste importeurs China, Bangladesh en Turkije; overwegende dat Oezbekistan de op vier na grootste katoenexporteur ter wereld is en de op vijf na grootste producent;
- E. overwegende dat het overgrote deel van de door Bangladesh ingevoerde katoen wordt gebruikt voor de vervaardiging van voor de export bestemde textielproducten en kleding, die 80% van de totale industriële uitvoer vormen; overwegende dat de textielproducten en kleding die het land produceert voor het grootste deel worden uitgevoerd naar ontwikkelde landen, met name de EU-lidstaten, Canada en de VS;
- F. overwegende dat katoen in de EU wordt geteeld op 370 000 hectaren, door ongeveer 100 000 producenten, vooral in Griekenland en Spanje, waar 340 000 ton ontpitte katoen

¹ PB L 303 van 31.10.2012, blz. 1.

² Aangenomen teksten, P7_TA(2011)0586.

wordt geproduceerd, hetgeen overeenkomt met 1% van de mondiale productie van ontpitte katoen;

- G. overwegende dat de EU netto-exporteur van katoen is geworden in 2009 en een aandeel heeft van 2,8% van de exportmarkt, met Turkije, Egypte en China als belangrijkste exportbestemmingen;
- H. overwegende dat de waarde van de export van de textiel- en kledingindustrie van de EU in 2011 in totaal 39 miljard EUR bedroeg en dat deze industrie werkgelegenheid bood aan meer dan 1,8 miljoen werknemers in 146 000 bedrijven in de hele EU¹;
- I. overwegende dat de ecologische voetafdruk van katoen wordt vergroot door een overmatig gebruik van pesticiden (goed voor 7% van het wereldverbruik), insecticiden (neerkomend op 15% van het wereldverbruik) en water, wat leidt tot bodemaantasting, verontreiniging en teloorgang van de biodiversiteit;
- J. overwegende dat het grootste deel van de mondiale katoenoogst afkomstig is van geïrrigeerde grond, met een aanzienlijke belasting van de zoetwatervoorraden; overwegende dat door katoen mondiaal meer bestrijdingsmiddelen vrijkomen dan door welk ander gewas ook;
- K. overwegende dat de EU de grootste verstrekker is van katoengerelateerde ontwikkelingshulp, via het partnerschap tussen de EU en Afrika inzake katoen en andere programma's², en dat zij in 2009 de grootste importeur ter wereld was van textiel en kleding uit de minst ontwikkelde landen (MOL's);
- L. overwegende dat de hervorming van het stelsel van algemene preferenties van de Unie (SAP)³ zal zorgen voor sterkere stimulansen via de SAP+-regeling voor de eerbiediging van essentiële mensenrechten, arbeidsrechten, milieunormen en normen op het gebied van governance;
- M. overwegende dat de reële omvang van de kinderarbeid in de waardeketen van katoen moeilijk te schatten is, door de onvolledige en gefragmenteerde informatie;
- N. overwegende dat volgens de raming van de IAO meer dan 215 miljoen kinderen overal ter wereld kinderarbeid verrichten en 60 % van hen werkzaam zijn in de landbouwsector⁴;
- O. overwegende dat in deze resolutie de term kinderarbeid wordt gebruikt volgens de definitie van IAO-Verdrag nr. 138 betreffende de minimumleeftijd voor toelating tot het arbeidsproces en IAO-Verdrag nr. 182 betreffende het verbod op en de onmiddellijke actie voor de uitbanning van de ergste vormen van kinderarbeid;

¹ 'The EU-27 Textile and Clothing Industry in the year 2011', Europese vereniging van textielbedrijven (Euratex), 2011.

² De Europese Unie en haar lidstaten hebben in totaal voor meer dan €350 miljoen besteed aan ontwikkelingshulp aan de Afrikaanse katoenindustrie. Zie de gegevens van de Wereldhandelsorganisatie (WTO) over ontwikkelingshulp aan katoenproducerende landen, 31.5.2012.

³ Zie aangenomen teksten van 13 juni 2012, P7_TA(2012)0241.

⁴ LO-IPEC, 'Global Child Labour Developments: Measuring Trends from 2004 to 2008', 2011.

- P. overwegende dat in het grote merendeel van de grote katoenproducerende landen overal ter wereld verschillende vormen van kinderarbeid en dwangarbeid voorkomen, tijdens de teelt, de oogst van vezelpluis en zaden en de ontpitting van katoen¹;
- Q. overwegende dat de kinderarbeid en dwangarbeid in de katoen- en de textielsector niet kan worden aangepakt los van de belangrijkste oorzaken ervan: plattelandsarmoede en te weinig alternatieven om een inkomen te genereren, onvoldoende bescherming van de rechten van het kind, achterwege blijven van de invoering van leerplicht voor alle kinderen, starre gemeenschapstructuren en de overheersende attitudes;
- R. overwegende dat de arbeidsvoorwaarden, waaronder de gezondheids- en veiligheidsnormen alsook het loonniveau, in de katoenproductie en de vervaardiging van textiel en kleding, met name in de MOL's en de ontwikkelingslanden, een punt van grote zorg blijven; overwegende dat er sinds 2006 alleen al in Bangladesh 470 mensen om het leven zijn gekomen bij branden in textielbedrijven;
- S. overwegende dat het ICAC 41 landen samenbrengt die katoen produceren, consumeren en verhandelen en de transparantie op de katoenmarkt wil verbeteren door het bewustzijn te vergroten, de internationale samenwerking te bevorderen, statistische gegevens te verzamelen en technische informatie en prognoses met betrekking tot de katoen- en de textielmarkt te verstrekken;
- T. overwegende dat het ICAC een van de weinige overblijvende ICB's is waarvan de Unie nog geen lid is en dat zeven EU-lidstaten momenteel lid van het ICAC zijn;
- U. overwegende dat katoen van vitaal belang is voor de doelstellingen van de Unie op het gebied van handel, ontwikkeling en landbouw;
- V. overwegende dat toetreding van de Unie tot het ICAC de samenwerking op het gebied van katoenkwesties en de samenhang van de acties van de Unie zou verbeteren en de invloed van de Unie met betrekking tot het bepalen van de katoenagenda zou vergroten;
- W. overwegende dat de Unie door lidmaatschap van het ICAC meer toegang zou krijgen tot informatie en analytisch advies en dat dit lidmaatschap koppelingen en partnerschappen zou faciliteren tussen de textielsector, de katoenproducenten en de overheid;
- X. overwegende dat het Parlement zal worden verzocht zijn goedkeuring aan de toetreding van de Unie tot het ICAC te hechten;
1. verzoekt om nadere inspanningen om handelsverstoringe maatregelen te bestrijden en om de transparantie van de grondstofderivatenmarkten te verbeteren;
 2. dringt er bij alle belanghebbenden in de katoensector op aan om via het ICAC onverwijld samen te werken en de aantasting van het milieu drastisch te beperken, inclusief de voetafdruk op het gebied van water en het gebruik van pesticiden en insecticiden; benadrukt dat die onhoudbare productiemethoden de basis onder de toekomstige katoenproductie wegslaan; beschouwt de toetreding van de Unie tot het ICAC als een middel om een

¹ 'Literature Review and Research Evaluation relating to Social Impacts of Global Cotton Production for ICAC Expert Panel on the Social, Environmental and Economic Performance of Cotton (SEEP)', juli 2008.

gezamenlijk werkprogramma van het ICAC te ontwikkelen dat daarop gericht is;

3. onderstreept het feit dat het belangrijk is mensenrechtenschendingen, schendingen van het arbeidsrecht en milieuvervuiling in de hele waardeketen van katoen, met inbegrip van de textiel- en kledingsector, te bestrijden; stelt voor dat het ICAC mogelijkheden ontwikkelt om ngo's beter in staat te stellen tot onafhankelijke monitoring van mensenrechtenschendingen in de hele waardeketen van katoen, en verzoekt de Unie zich hiervoor sterk te maken wanneer zij tot het ICAC is toegetreden;
4. benadrukt dat de juiste voorwaarden moeten worden geschapen om ervoor te zorgen dat kleinschalige producenten uit ontwikkelingslanden toegang krijgen tot de belangrijkste waardeketens die de textiel- en kledingindustrie van de Unie bedienen, dat zij in de waardeketen van katoen/textiel/kleding opklimmen en dat zij het potentieel van biologisch katoen en katoen uit eerlijke handel benutten; verzoekt de Commissie na te gaan hoe via de wetgeving inzake overheidsaanbestedingen in de EU het gebruik van katoen uit eerlijke handel kan worden gestimuleerd;
5. dringt er bij de Commissie op aan in de context van de EPO-onderhandelingen en de nationale ontwikkelingsplannen uit hoofde van het DCI (financieringsinstrument voor ontwikkelingssamenwerking) haar inspanningen op te voeren om de nationale en regionale katoenstrategieën in de katoenproducerende MOL's te ondersteunen;
6. veroordeelt scherp het gebruik van kinderarbeid en dwangarbeid op de katoenplantages;
7. is van mening dat alleen een holistisch en gecoördineerd kader voor de aanpak van de basisoorzaken van kinder- en dwangarbeid - en dat wordt uitgevoerd op lange termijn -, kan leiden tot een duurzamere waardeketen van katoen; verzoekt de EU niettemin aantijgingen van slavernij of dwangarbeid in de toeleveringsketen van katoen serieus te nemen en met passende sancties te reageren;
8. benadrukt dat de duurzaamheid van de katoensector afhangt van de producenten, handelaren, leveranciers van benodigdheden, textielproducenten, detailhandelaren, merken, regeringen, maatschappelijk middenveld en consumenten die bij de sector zijn betrokken; wijst erop dat regelingen voor eerlijke handel voorzien in nauwere samenwerking tussen consumenten en producenten, o.a. in de katoensector, en wenst dat hun deskundigheid en goede praktijken door de Commissie worden geëvalueerd;
9. vraagt alle katoenproducerende landen om een geschikte omgeving te creëren voor adequate monitoring en rapportage met betrekking tot de arbeidsomstandigheden in de katoensector door instanties van de overheid, de sector zelf, onafhankelijke ngo's en de vakbonden en om landbouwersorganisaties en vakbonden te steunen bij hun inspanningen om het inkomensniveau te verhogen en de arbeidsomstandigheden op de katoenplantages te verbeteren; onderstreept dat zij die het zware werk in de katoensector verrichten, een behoorlijke boterham met hun werk moeten verdienen en moeten delen in de winst die de katoenproducerende landen maken;
10. is tevreden met het Better Cotton Initiative (BCI), Cotton Made in Africa, de Global Organic Textile Standard (GOTS) en andere samenwerkingsinitiatieven die bedoeld zijn om de duurzaamheid van de waardeketen van katoen en textiel te vergroten;
11. roept de landen die het VN-Verdrag inzake de rechten van het kind en de IAO-Verdragen

nrs. 138 en 182 alsmede de IAO-Verdragen nrs. 87, 98, 141 en 155 nog moeten ratificeren, ertoe op dit onverwijld te doen en deze verdragen snel uit te voeren; is van mening dat regeringen alle nodige beleidsmaatregelen moeten treffen om het bewustzijn met betrekking tot de bestaande nationale en internationale regels op het gebied van kinderarbeid en de centrale IAO-verdragen in de gehele productieketen van katoen te vergroten;

12. herinnert eraan dat de preferenties die verleend worden via het SAP, het belangrijkste instrument van het EU-handelsbeleid om essentiële mensen- en arbeidsrechten en duurzame ontwikkeling te bevorderen, tijdelijk kunnen worden opgeschort in geval van ernstige en systematische schending van fundamentele mensen- en arbeidsrechten die in de essentiële VN- of IAO-verdragen zijn verankerd; wijst nadrukkelijk op de verantwoordelijkheid van Europese ondernemingen om deze normen in hun toeleveringsketens in acht te nemen;
13. benadrukt dat de bijzondere stimuleringsregeling voor duurzame ontwikkeling en goed bestuur (SAP+) belangrijk is;
14. verzoekt de Commissie zich te buigen over de uitwerking van een doeltreffend traceermechanisme voor goederen die met behulp van kinderarbeid of dwangarbeid geproduceerd worden en indien wenselijk een wetgevingsvoorstel hieromtrent aan het Parlement voor te leggen;
15. verzoekt de Raad een besluit te nemen over de vorm van het ICAC-lidmaatschap, waarbij de Unie tot het ICAC kan toetreden in het kader van een exclusieve bevoegdheid;
16. verzoekt de bij de waardeketen van katoen betrokken partijen om unilaterale maatregelen - bijvoorbeeld een exportverbod - te vermijden, te streven naar meer transparantie en coördinatie om de prijsvolatiliteit en de speculatiemogelijkheden te beperken en zich in te zetten om te zorgen voor traceerbaarheid in het kader van de handel in katoenvezels op de open markt;
17. acht het belangrijk de katoenproductie in de Unie te vrijwaren, door versterking van de tijdelijke herstructureringsmaatregelen voor de meest getroffen regio's;
18. vraagt het ICAC om via zijn Expert Panel on Social, Environmental and Economic Performance of Cotton (SEEP) periodiek de sociale en milieu-impact van de katoenproductie te beoordelen en de bevindingen openbaar te maken;
19. verzoekt het ICAC de mogelijkheid te onderzoeken om een effectief mondiaal etiketteringsregeling in te voeren, teneinde te garanderen dat artikelen geproduceerd zijn zonder kinder- of dwangarbeid in welke fase van de toeleveringsketen en het productieproces ook;
20. verzoekt de Volksrepubliek China, de grootste katoenmarkt met de grootste katoenreserves, te overwegen lid van het ICAC te worden en een constructieve rol in de katoensector te spelen; verzoekt de Volksrepubliek China bovendien dringend het gebruik van kinder- en dwangarbeid in de katoen- en textielsector te bestrijden;
21. verzoekt de Commissie:
 - i. periodiek verslag uit te brengen aan het Parlement over haar werkzaamheden in ICB's, inclusief het ICAC;

- ii. het potentieel van het ICAC-lidmaatschap volledig te benutten om te streven naar meer markttransparantie in de katoen-/kledingindustrie en naar duurzaamheid;
- iii. prompt op te treden tegen eventuele uitvoerrestricties voor katoen of andere handelingen die buitensporige prijsschommelingen tot gevolg hebben;
- iv. ervoor te blijven zorgen dat de stem van de Europese katoentelers, -ontpitters, -handelaren en -onderzoekers wordt gehoord;
- v. de coördinatie, verzameling van statistische gegevens, prognoses, informatiedeling en monitoring met betrekking tot de mondiale toeleverings- en waardeketen van katoen te verbeteren;

22. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Raad en de Commissie, het ICAC, de IAO, de Voedsel- en Landbouworganisatie van de Verenigde Naties (FAO), het Internationaal Fonds voor agrarische ontwikkeling (IFAD), het Kinderfonds van de Verenigde Naties (UNICEF), de Wereldbank, de Wereldhandelsorganisatie (WTO) en de regering van de Volksrepubliek China.